

pravoo

pravoo-vraagbaak

Pravoo-vraagbaak is een gratis service van Pravoo waarin vragen aan Pravoo/Luc Koning worden beantwoord. In 2026 komen de beantwoorde vragen ook op de Pravoo-website te staan.

Vraag nr. 12 is een aanvullende vraag van de vraagstelster van vraag nr. 11. Aan het eind wordt gevraagd:en wat adviseer jij m.b.t. de moedertaal en het lezen?

Veranderde visie

Toen ik begon te werken, begin tachtiger jaren, was de 'taalbad'-benadering gangbaar. Daarbij werden de thuistalen min of meer verboden en kregen de kinderen alleen maar een taalaanbod van de Nederlandse taal. Daar denken we nu anders over.

Tegenwoordig gaan we ervan uit dat het blijven gebruiken van de moedertaal bij nieuwkomerskinderen en NT2-kinderen juist positief is en zien we de gerichtheid op meertaligheid als verrijking. Thuistalen worden gezien als brug naar het Nederlands. Een goede basis in de moedertaal kan de cognitieve ontwikkeling ondersteunen, het welzijn bevorderen en het schoolsucces vergroten. Bovendien heeft het respecteren van de thuistaal ook een ethisch aspect, namelijk dat het niet legitiem is andere culturen als minderwaardig te beschouwen.

Voordelen van moedertaalgebruik

Respect voor de thuistaal van de kinderen helpt bij het overdragen van concepten en begrippen uit de thuistaal naar het Nederlands. Door aan te geven hoe je iets in de thuistaal zegt en hoe dat dan in het Nederlands gezegd wordt, dan kan een kind ervaren dat die thuistaal erkend en gerespecteerd en dat kan een bijdrage leveren aan het zelfvertrouwen bevorderen. Onderzoek toont ook aan dat kinderen met een goed ontwikkelde moedertaal sneller nieuwe talen leren en beter presteren. Meertaligheid en het switchen tussen de talen stimuleert denkvaardigheden.

Vertaling naar het onderwijs

Gezien het voorafgaande is het belangrijk thuistalen zichtbaar te maken via vertaalt tools, visuele hulpmiddelen en ouderbetrokkenheid.

Het is belangrijk dat het signaal wordt afgegeven dat culturele diversiteit wordt gewaardeerd. Ook is het daarbij belangrijk dat ouders hun moedertaal ook thuis blijven gebruiken.

Praktische uitwerkingen

Het basisidee is de thuistalen niet alleen te respecteren, maar ze functioneel te benutten. Het basisidee is de **translanguaging**. Daarbij gebruikt een meertalige spreker die zijn **volledige** talenkennis als een **volledig** systeem, en waarbij de talen van die spreker niet gezien worden niet als verschillende systemen. De verschillende talen worden door elkaar ingezet. Die kinderen spreken immers een thuistaal en het Nederlands.

Mogelijke werkvormen

1. Actualiseren van voorkennis

De kinderen bespreken bij een nieuw thema of een onderwerp dat in een tekst of boek voorkomt in duo's of een klein groepje van kinderen met dezelfde thuistaal, dat onderwerp. Wat weten ze er al van? De leerkracht stelt de relevante vragen die de kinderen moeten bespreken en de kinderen krijgen ook de opdracht zelf vragen te bedenken over waar ze nog meer van willen

weten of niet begrijpen.

Daarna wordt wat besproken is in het Nederlands vertaald en opgeschreven, ondersteund met visualisaties. Die tekst wordt aangevuld door de leerkracht met essentiële inhoud die niet vanuit de kinderen gekomen zijn en liggen in de zone van de naastgelegen ontwikkeling.

2. Woordenschatontwikkeling

Uit mijn eigen observaties tijdens leeslessen op 4 scholen voor nieuwkomers viel het op dat de kinderen al goed konden decoderen, terwijl ze van meer dan de helft van de kernwoorden de betekenis niet aan konden geven. Verschillende studies over 'lexicale dekking' laten zien dat tekstbegrip sterk terugvalt zodra minder dan ongeveer 95% van de woorden bekend is. Bij 80–90% dekking (1 op de 5 à 10 woorden onbekend) lukt het veel leerlingen zelfs niet om basisvragen over de tekst goed te beantwoorden. Dat betekent dat het belangrijk is tijdens het lezen bij, voor het kind onbekende woorden, te vragen naar het equivalent in de thuistaal. Maak ook gebruik van een meertalige woordenmuur, waar kinderen woorden in hun thuistaal en het Nederlands bijhouden.

Laat tijdens het lezen ook een mindmap ontstaan waar de loop van het verhaal schematisch is weergegeven en noteer daarbij de Nederlandse woorden waarbij het kind het equivalent in de thuistaal erbij schrijft.

Geef de kinderen bij vragen steeds even een denkpauze waarbij ze eerst het antwoord bedenken (of even opschrijven) in de thuistaal en geef ze de opdracht daarna in het Nederlands te antwoorden.

3. Klasinrichting en betrokkenheid

Maak de klas meertalig door posters, vlaggen of 'welkom' in diverse talen op te hangen, en betrek ouders voor thuistaalvideo's of uitleg. Toon interesse in de thuistaal van een kind door basiswoorden/uitdrukkingen of basiszinnen te leren gebruiken zoals 'goedemorgen'

.....Echter op school willen we hen de Nederlandse taal leren

In de uitgebreide vraag van de vraagsteller stond ook: *Echter op school willen we hen de Nederlandse taal leren.*

In het voorafgaande is aangegeven dat u met dat aanleren van het Nederlands door moet gaan. De kinderen moeten zich ook kunnen redden in de samenleving van Nederland. We pleiten er echter voor om daarbij de thuistaal niet te negeren, maar er gebruik van te maken om de aangegeven redenen, maar ook vanwege het respect voor de cultuur van de kinderen.

Bronnen

Hu, M., & Nation, I. S. P. (2000). Unknown vocabulary density and reading comprehension. *Reading in a Foreign Language*, 13(1), 403–430.

Laufer, B. (1989). What percentage of text-lexis is essential for comprehension? In C. Lauren & M. Nordman (Eds.), *Special language: From humans thinking to thinking machines* (pp. 316–323). Clevedon: Multilingual Matters.

Laufer, B., & Ravenhorst-Kalovski, G. C. (2010). Lexical threshold revisited: Lexical text coverage, learners' vocabulary size and reading comprehension. *Reading in a Foreign Language*, 22(1), 15–30.

Redactie Leraar 24 (2020%5) De kracht van thuistaal in de klas Via: <https://www.leraar24.nl/2638803/de-kracht-van-thuistaal-in-de-klas/>

Schmitt, N., Jiang, X., Grabe, W. (2011) The Percentage of Words Known in aText and ReThe Percentage of Words Known in aText and Reading Comprehension *he Modern Language Journal*, 95, i, DOI: 10.1111/j.1540-4781.2011.01146.x0026-7902/11/26-43 \$1.50/0C©2011 The Modern Language Journal